

29.01.2004. likums "Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likums" ("LV", 25 (2973), 17.02.2004.) [spēkā ar 01.05.2004.] ar grozījumiem:

- 22.12.2004. likums ("LV", 5 (3163), 11.01.2005.) [spēkā ar 12.01.2005.]
- 10.06.2010. likums ("LV", 102 (4294), 30.06.2010.) [spēkā ar 14.07.2010.]
- 16.12.2010. likums ("LV", 205 (4397), 29.12.2010.) [spēkā ar 01.01.2011.]

Redakcijas: [01.05.2004] [12.01.2005] [14.07.2010] [01.01.2011]

Redakcija uz 01.01.2011.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

1) **apstrāde** — jebkura darbība, ko nolietotu transportlīdzekļu apstrādes uzņēmums (arī autokapsēta) (turpmāk — apstrādes uzņēmums) veic pēc nolietota transportlīdzekļa nodošanas apstrādes punktā vai savākšanas vietā, ieskaitot uzglabāšanu, izjaukšanu, sagriešanu, sasmalcināšanu, pārstrādi vai sasmalcināto atkritumu sagatavošanu iznīcināšanai, kā arī jebkuras citas darbības, ko veic nolietotu transportlīdzekļu un to detaļu pārstrādei vai iznīcināšanai;

2) **apstrādes uzņēmums** — komersants, kas nodarbojas ar nolietotu transportlīdzekļu apstrādi un ir saņēmis atļauju vai iesniedzis pieteikumu C kategorijas piesārņojošu darbību veikšanai likumā "Par piesārņojumu" noteiktajā kārtībā;

2¹) **atkārtota izmantošana** — darbības, kuru rezultātā nolietotu transportlīdzekļu detaļas izmanto to sākotnējam mērķim;

2²) **enerģijas reģenerācija** — atkritumu sadedzināšana enerģijas ražošanai, izmantojot atkritumu sadedzināšanas procesā radīto siltumu;

3) **nolietots transportlīdzeklis** — transportlīdzeklis, no kura tā īpašnieks atbrīvojas, ir nolēmis vai spiests atbrīvoties un kurš atbilst kādai no atkritumu klasifikatorā noteiktajām kategorijām;

3¹) **preventīvie pasākumi** — pasākumi, kas tiek veikti, lai mazinātu nolietotu transportlīdzekļu, to materiālu un vielu apjomu un kaitīgo ietekmi uz vidi;

3²) **pārstrāde** — ražošanas process, izņemot enerģijas reģenerāciju, kura mērķis ir no atkritumiem iegūt materiālus izmantošanai to sākotnējam vai citam mērķim;

4) **ražotājs** — transportlīdzekļa būvētājs vai persona, kas atbilstoši savai saimnieciskajai darbībai importē transportlīdzekļus uz kādu Eiropas Savienības dalībvalsti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004. un 10.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 14.07.2010.)

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir:

1) samazināt atkritumu rašanos no transportlīdzekļiem un nolietotiem transportlīdzekļiem, arī nosakot prasības jaunu transportlīdzekļu ražošanai;

2) veicināt nolietotu transportlīdzekļu un to materiālu, detaļu un vielu atkārtotu izmantošanu, reģenerāciju un pārstrādi;

3) nodrošināt nolietotu transportlīdzekļu apstrādi un apglabāšanu cilvēka veselībai un videi drošā veidā, ievērojot normatīvos aktus, kas reglamentē darba drošību, piesārņojuma novadīšanu vidē un vides kvalitāti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 14.07.2010.)

3.pants. Likuma darbības joma

(1) Šis likums attiecas uz:

1) vieglajiem automobiļiem, kas paredzēti pasažieru pārvadāšanai, kam ir ne vairāk par astoņām sēdvietām papildus šofera sēdvietai un vismaz četri riteņi; uz kravas automobiļiem ar pilnu masu, ne lielāku par 3,5 tonnām, kas paredzēti kravas pārvadāšanai un kam ir vismaz četri riteņi (izņemot antīkos automobiļus — transportlīdzekļus, kas ir īpaši vērtīgi kolekcionāriem, tiek uzglabāti videi drošā veidā un ir gatavi lietošanai vai arī izjaukti pa daļām); uz tricikliem un kvadricikliem;

2) nolietotiem šīs daļas 1.punktā minēto kategoriju transportlīdzekļiem un to sastāvdaļām un materiāliem neatkarīgi no tā, vai transportlīdzeklis ir aprīkots ar oriģinālajām sastāvdaļām vai arī tās nomainītas ar rezerves daļām.

(2) Uz tricikliem un kvadricikliem attiecas vienīgi šajā likumā noteiktā prasība bez maksas pieņemt tos nolietotu transportlīdzekļu savākšanas punktos.

II nodaļa Preventīvie pasākumi

4.pants. Prasības transportlīdzekļu ražotājiem

Transportlīdzekļu ražotāji, sadarbojoties ar materiālu un aprīkojuma izgatavotājiem:

1) ierobežo bīstamo ķīmisko vielu izmantošanu transportlīdzekļos (sākot ar transportlīdzekļa projektēšanas stadiju), lai mazinātu šo vielu nokļūšanu vidē, atvieglotu transportlīdzekļu, to detaļu un mehānismu izjaukšanu, atkārtotu izmantošanu un pārstrādi un novērstu nepieciešamību apglabāt bīstamos atkritumus;

2) marķē vai citādi identificē transportlīdzekļu materiālus un detaļas, kuras pirms nolietota transportlīdzekļa turpmākas apstrādes iespējams atdalīt;

3) lai atvieglotu atkārtotai izmantošanai un reģenerācijai derīgu detaļu identifikāciju, izmanto Eiropas Komisijas apstiprinātos materiālu un detaļu kodēšanas standartus;

4) pēc iespējas izmanto ražošanā tādus materiālus, kurus var pārstrādāt;

5) pēc iespējas palielina pārstrādātu materiālu izmantošanu transportlīdzekļu un citu produktu ražošanā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 14.07.2010.)

5.pants. Prasības attiecībā uz transportlīdzekļu sastāvdaļām un materiāliem

(1) Transportlīdzekļu sastāvdaļas un materiāli, kurus piedāvā tirgū, nedrīkst saturēt svīnu, dzīvudrabu, kadmiju vai sešvērtīgā hroma savienojumus, izņemot sastāvdaļas un materiālus, kas paredzēti izmantošanai transportlīdzekļos, kuri ražoti pirms 2003.gada 1.jūlija, kā arī Ministru kabineta noteiktās sastāvdaļas un materiālus.

(2) Šā panta pirmajā daļā noteiktie izņēmumi neattiecas uz šādām rezerves daļām: riteņu balansēšanas atsvariem, elektromotoru ogles sukām un bremžu uzlikām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2005.)

III nodaļa **Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošana**

5.¹ pants. Nolietotu transportlīdzekļu savākšanas sistēma

Ekonomisko procesu dalībnieki — ražotāji, izplatītāji, apdrošinātāji vai komersanti, kas nodarbojas ar nolietotu transportlīdzekļu, to sastāvdaļu un materiālu savākšanu, izjaukšanu, smalcināšanu, reģenerāciju, pārstrādi vai cita veida apstrādi, — veido sistēmas visu nolietoto transportlīdzekļu savākšanai, kurās pēc iespējas nodrošina arī vieglo automašīnu remonta laikā izjauktu lietotu detaļu savākšanu, vai piedalās tajās.

(10.06.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.07.2010.)

6.pants. Transportlīdzekļa īpašnieka un apstrādes uzņēmuma tiesības un pienākumi

(1) Transportlīdzekļa īpašnieks nodrošina, lai jebkurš tā īpašumā esošs nolietots transportlīdzeklis tiktu nodots apstrādes uzņēmumam. Transportlīdzekli apstrādes uzņēmumam nodod transportlīdzekļa īpašnieks vai viņa rakstveidā pilnvarota persona.

(2) Pieņemot transportlīdzekli, apstrādes uzņēmums transportlīdzekļa īpašniekam izsniedz transportlīdzekļa likvidācijas sertifikātu. Ministru kabinets apstiprina likvidācijas sertifikāta veidlapas paraugu, kā arī nosaka likvidācijas sertifikāta aizpildīšanas un izsniegšanas kārtību.

(3) Pēc nolietota transportlīdzekļa nodošanas apstrādes uzņēmumam transportlīdzekļa īpašnieks vai apstrādes uzņēmums šo transportlīdzekli noraksta, iesniedzot Ceļu satiksmes drošības direkcijai likvidācijas sertifikātu. Ministru kabinets nosaka gadījumus, kad transportlīdzekli drīkst norakstīt, neiesniedzot likvidācijas sertifikātu.

(4) Apstrādes uzņēmums nodrošina to, ka nolietota transportlīdzekļa īpašnieks var šo transportlīdzekli nodot apstrādes uzņēmuma pieņemšanas punktā bez jebkādam izmaksām, ja nolietotajam transportlīdzeklī netrūkst nozīmīgāko sastāvdaļu — motora, stūres mehānisma, šasijas, transmisijas, kā arī ja transportlīdzeklī nav papildu atkritumu un transportlīdzeklis nav reģistrēts komercķīlu reģistrā.

(5) Latvijā reģistrētu nolietotu transportlīdzekli noraksta, pamatojoties arī uz citā Eiropas Savienības dalībvalstī izdotu likvidācijas sertifikātu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2005.)

7.pants. Atmestu nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošana

(1) Pašvaldība tās teritorijā ārpus ceļa novietotu transportlīdzekli saskaņā ar Ceļu satiksmes likumu var pārvietot piespiedu kārtā, novietojot to speciālā stāvvietā, ja tas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā atzīstams par atmestu nolietotu transportlīdzekli. Ministru kabinets nosaka kārtību un prasības atmestu nolietotu transportlīdzekļu nodošanai apstrādes uzņēmumam.

(2) Apstrādes uzņēmums nodrošina to, ka šā panta pirmajā daļā minētos transportlīdzekļus var nodot apstrādes uzņēmuma pieņemšanas punktā bez maksas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2005. Pants stājas spēkā 01.04.2005. Sk. Pārejas noteikumus.)

8.pants. Ražotāja pienākumi

(1) *(Izslēgta ar 10.06.2010. likumu)*

(2) Ražotājs vai tā pilnvarots pārstāvis, ja tas noslēdzis attiecīgus līgumus ar apstrādes uzņēmumiem, var noslēgt līgumu ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju par nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmas izveidi un tās piemērošanu, paredzot nodrošināt transportlīdzekļu pieņemšanu atbilstoši šā likuma 6.panta noteikumiem.

(3) Ministru kabinets nosaka termiņus un apjomu, kādā ekonomisko procesu dalībnieki nodrošina nolietotu transportlīdzekļu (izņemot speciālos transportlīdzekļus — ātrās medicīniskās palīdzības automašīnas, katafalkus, motorizētus furgonus vai bruņumašīnas), to materiālu un detaļu atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un reģenerāciju.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2004., 10.06.2010. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

9.pants. Prasības apstrādes uzņēmumam

(1) Apstrādes uzņēmums dokumentāciju par visiem saņemtajiem nolietotiem transportlīdzekļiem, kā arī izsniegto likvidācijas sertifikātu kopijas glabā vismaz piecus gadus.

(2) Apstrādes uzņēmums izstrādā un iesniedz Valsts vides dienesta attiecīgajai reģionālajai vides pārvaldei nolietotu transportlīdzekļu, to sastāvdaļu un materiālu atkārtotas izmantošanas, reģenerācijas un pārstrādes plānu. Vairāki apstrādes uzņēmumi var izstrādāt un iesniegt Valsts vides dienesta attiecīgajai reģionālajai vides pārvaldei nolietotu transportlīdzekļu, to sastāvdaļu un materiālu atkārtotas izmantošanas, reģenerācijas un pārstrādes kopīgu plānu. Plānos iekļaujamo obligāto informāciju nosaka Ministru kabinets.

(3) Apstrādes uzņēmuma operators attiecībā uz katru iekārtu, kurā savāc (arī īslaicīgai uzglabāšanai) vai apstrādā nolietotus transportlīdzekļus, saņem atļauju vai iesniedz pieteikumu C kategorijas piesārņojošu darbību veikšanai likumā "Par piesārņojumu" noteiktajā kārtībā, kā arī ievēro atkritumu apsaimniekošanu regulējošo normatīvo aktu prasības.

(4) Ministru kabinets nosaka vides aizsardzības prasības, kas jāievēro apstrādes uzņēmumam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 14.07.2010.)

10.pants. Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas subsidēšana

(Izslēgts ar 10.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 14.07.2010.)

11.pants. Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas padome

(1) Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas padome (turpmāk — padome) ir konsultatīva institūcija, kuras lēmumiem nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas jomā ir ieteikuma raksturs. Padomē iekļauj pārstāvjus no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Satiksmes ministrijas vai to pārraudzībā vai pakļautībā esošajām institūcijām, kā arī jaunu un lietotu automobiļu importētāju un apstrādes uzņēmumu pārstāvjus.

(2) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs pēc saskaņošanas ar satiksmes ministru apstiprina padomes nolikumu un personālsastāvu.

(3) Padome veicina šā likuma izpildi, sniedz priekšlikumus attiecībā uz normatīvo aktu pilnveidošanu, nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmas finansēšanu, kā arī sadarbojas ar ražotājiem un attiecīgajām nevalstiskajām organizācijām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

IV nodaļa Ziņojumi un informācija

12.pants. Informācija, ko sniedz ražotāji

(1) Ražotāji transportlīdzekļu potenciālajiem pircējiem dara pieejamu informāciju par:

1) transportlīdzekļu un to detaļu uzbūvi, kā arī par to pārstrādes un reģenerācijas iespējām;

2) nolietotu transportlīdzekļu apstrādi atbilstoši vides aizsardzības prasībām, visu šķidro vielu likvidēšanu un transportlīdzekļa izjaukšanu;

3) nolietotu transportlīdzekļu un to detaļu atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas veidu attīstību un uzlabošanu;

4) tehniskajām iespējām pārstrādes un reģenerācijas jomā, lai samazinātu apglabājamo atkritumu apjomu.

(1¹) Informatīvajos materiālos, kurus izdod, laižot tirgū jaunus transportlīdzekļus, iekļauj šā panta pirmajā daļā minēto informāciju.

(2) Ražotāji un transportlīdzekļos izmantojamo detaļu izgatavotāji sešu mēnešu laikā pēc katra jauna transportlīdzekļa veida piedāvāšanas tirgū sniedz nolietotu transportlīdzekļu apstrādes uzņēmumiem informāciju par transportlīdzekļa izjaukšanu (ietverot ziņas par transportlīdzekļa materiāliem un detaļām, kā arī par bīstamo vielu izvietojumu transportlīdzeklī) tādā apjomā, lai apstrādes uzņēmumi spētu ievērot šā likuma noteikumus.

(3) Pēc apstrādes uzņēmuma pieprasījuma transportlīdzekļos izmantoto detaļu izgatavotāji sniedz informāciju par atkārtoti izmantojamu detaļu izjaukšanu, uzglabāšanu un testēšanu, ciktāl šī informācija nav uzskatāma par komercnoslēpumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.06.2010. likumu, kas stājas spēkā 14.07.2010.)

13.pants. Informācija, ko sniedz nolietotu transportlīdzekļu apstrādes uzņēmums

(1) Nolietotu transportlīdzekļu apstrādes uzņēmums pārskatu par iepriekšējo kalendāra gadu iesniedz katru gadu līdz 1.martam attiecīgajai Valsts vides dienesta reģionālajai vides pārvaldei vai komersantam, kuram uzdevumu šos pārskatus pieņemt ir deleģējusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, slēdzot deleģējuma līgumu Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā. Ministru kabinets nosaka pārskatā ietveramo informāciju un pārskata veidlapas paraugu.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētais komersants attiecībā uz tam deleģēto uzdevumu — pieņemt nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekotāju pārskatus par iepriekšējo kalendāra gadu — ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pakļautībā.

(10.06.2010. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

14.pants. Informācija sabiedrībai un Eiropas Komisijai

(1) Valsts vides dienests vai komersants, kuram šo uzdevumu ir deleģējusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, slēdzot deleģējuma līgumu Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā, apkopo informāciju par nolietoto transportlīdzekļu apsaimniekotāju pārskatiem un sagatavo ziņojumu Eiropas Komisijai atbilstoši tās noteiktajai ziņojuma formai. Eiropas Komisijai sniegtā informācija ir brīvi pieejama sabiedrībai. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija minēto informāciju ievieto savā mājaslapā internetā.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētais komersants attiecībā uz tam deleģēto uzdevumu — apkopot informāciju par nolietoto transportlīdzekļu apsaimniekotāju pārskatiem un sagatavot ziņojumu Eiropas Komisijai atbilstoši tās noteiktajai ziņojuma formai — ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pakļautībā.

(10.06.2010. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

Pārejas noteikumi

1. Šā likuma 7.pants stājas spēkā 2005.gada 1.aprīlī.

(22.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2005.)

2. Šā likuma 6.panta ceturtdā daļa, 8.panta pirmā daļa un 10.pants stājas spēkā vienlaikus ar attiecīgajiem grozījumiem likumā "Par dabas resursu nodokli".

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

(22.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2005.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 18.septembra direktīvas 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem.

Likums stājas spēkā 2004.gada 1.maijā.

Likums Saeimā pieņemts 2004.gada 29.janvārī.

Valsts prezidentes vietā
Saeimas priekšsēdētāja I.Ūdre

Rīgā 2004.gada 17.februārī